

MASZ PRAWO DO BEZPŁATNYCH ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ

Prawo do równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Sposób udzielania Ci pomocy medycznej i procedury z tym związane muszą odpowiadać wymaganiom aktualnej wiedzy medycznej. Jeżeli istnieją ograniczenia w możliwości udzielania odpowiednich świadczeń, masz prawo do przejrzystej, obiektywnej, opartej na kryteriach medycznych procedury ustalającej kolejność dostępu do tych świadczeń (tzw. kolejki). **Każdy, kto ma prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, otrzymuje pomoc medyczną na takim samym poziomie.**

Masz prawo do natychmiastowego otrzymania pomocy medycznej, bez skierowania, w stanie nagłym – jeśli jest zagrożone Twoje zdrowie lub życie. W stanach nagłych masz prawo skorzystać z pomocy lekarza, który nie jest lekarzem ubezpieczenia zdrowotnego, w zakresie niezbędnych świadczeń opieki zdrowotnej. Prawo do natychmiastowej pomocy medycznej, bez skierowania, ma także kobieta w czasie porodu.

Możesz żądać, aby lekarz udzielający Ci świadczeń zdrowotnych zasięgnął opinii innego lekarza lub zwołał konsylium lekarskie. Lekarz może odmówić zasięgnięcia opinii innego lekarza, jeżeli uzna to za bezzasadne. Pamiętaj, że w takiej sytuacji Twoje żądanie oraz odmowa lekarza powinny zostać odnotowane w dokumentacji medycznej, do której masz dostęp.

Dotyczy to również świadczeń zdrowotnych udzielanych przez pielęgniarkę lub położną.

MASZ PRAWO DO POSZANOWANIA GODNOŚCI I INTYMNOŚCI

Masz prawo do poszanowania godności i intymności podczas otrzymywania świadczeń zdrowotnych. W związku z tym w trakcie udzielania pomocy medycznej powinny być obecne tylko te osoby, które są niezbędne ze względu na rodzaj świadczenia. **Uczestnictwo innych osób, w tym osób wykonujących zawód medyczny oraz studentów uczelni medycznych, wymaga Twojej zgody i zgody lekarza, który udziela świadczenia.**

Masz prawo przygotować się do badania lub zabiegu w osobnym, osłoniętym miejscu, tak aby nie można było Cię oglądać ani podsłuchać. Jeżeli jesteś unieruchomiony w łóżku lub obłożnie chory i przebywasz w sali wieloosobowej, masz prawo oczekiwać, że badanie lub zabieg będą przeprowadzone z poszanowaniem intymności i godności – za parawanem lub zasłonką. **Lekarz nie powinien omawiać Twojej choroby i zadawać Ci intymnych pytań w obecności innych pacjentów.**

Prawo do poszanowania godności obejmuje także prawo do godnego umierania. Jeżeli znajdujesz się w stanie terminalnym, masz prawo do świadczeń zdrowotnych zapewniających łagodzenie bólu i zminimalizowanie cierpienia innego typu.

Przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych może być obecna bliska Ci osoba. Lekarz ma prawo nie zgodzić się na obecność osoby bliskiej, jeśli istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia epidemicznego lub ze względu na Twoje bezpieczeństwo zdrowotne. Tę odmowę odnotowuje się w dokumentacji medycznej.

MASZ PRAWO DO WYCZERPUJĄCEJ I ZROZUMIAŁEJ INFORMACJI O SWOIM STANIE ZDROWIA

Jeżeli ukończyłeś 16 lat, masz prawo uzyskać od lekarza przystępną informację o Twoim stanie zdrowia, rozpoznaniu, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych i leczniczych oraz dających się przewidzieć następstwach (dla Twojego zdrowia i życia) zastosowania albo zaniechania określonych czynności medycznych. Jeżeli jesteś w wieku 16 – 18 lat, tę informację ma prawo uzyskać także Twój przedstawiciel ustawowy (np. rodzic).

Lekarz powinien Ci dokładnie wyjaśnić, na czym będą polegały przeprowadzane zabiegi i badania oraz w jakim celu będziesz przyjmował dany lek. Masz prawo do informacji o wynikach przeprowadzonych badań. Jeśli za dane świadczenie musiałbyś częściowo lub w całości zapłacić, lekarz powinien to wyraźnie zaznaczyć. Przysługuje Ci również prawo do uzyskania od pielęgniarki lub położnej przystępnej informacji o pielęgnacji i zabiegach pielęgniarstwa (położniczych).

Po uzyskaniu informacji o swoim stanie zdrowia, możesz przedstawić lekarzowi swoje zdanie na ten temat. Jeżeli masz powody sądzić, że lekarz nie przekazał Ci wszystkich informacji o Twoim stanie zdrowia i o niepomysłnym rokowaniu, masz prawo żądać, aby udzielono Ci pełnych informacji.

Pamiętaj, możesz pytać o wszystko, co Cię niepokoi oraz do momentu, aż przekazywana informacja będzie dla Ciebie zrozumiała.

Jeżeli nie chcesz być informowany o swoim stanie zdrowia, masz prawo zrezygnować z tych informacji – ze wskazaniem, czy rezygnujesz ze wszystkich informacji, czy tylko z niektórych.

Lekarz może nie podjąć lub odstąpić od leczenia, o ile nie zachodzi przypadek niecierpiący zwłoki, a brak udzielenia pomocy medycznej nie stanowi dla Ciebie niebezpieczeństwa: utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała, ciężkiego rozstroju zdrowia oraz innego przypadku niecierpiącego zwłoki. Odstąpienie od leczenia nie może być dla Ciebie zaskoczeniem. Powinieneś zostać poinformowany o tym odpowiednio wcześniej. Masz prawo uzyskać informację i wskazanie, u jakiego innego lekarza lub w jakim innym szpitalu czy przychodni masz realną możliwość kontynuowania leczenia.

Pamiętaj, że Ty decydujesz, komu i jakie informacje o Twoim zdrowiu mogą być przekazywane. Możesz wyrazić zgodę na udzielanie tych informacji innym osobom (rodzinie, znajomym, mediom), możesz również nie powołać do tego nikogo.

Masz prawo zobowiązać szpital (oraz każdy inny podmiot udzielający Ci świadczenia zdrowotnego) do poinformowania osób bliskich lub wskazanych instytucji o śmierci lub

zagrożeniu życia wynikającego z Twojego stanu zdrowia. Możesz udzielić takiego upoważnienia już w chwili przyjęcia do szpitala lub w trakcie pobytu. Szpital ma obowiązek wypełnić życzenie pacjenta niezwłocznie i skutecznie.

MASZ PRAWO DO ZACHOWANIA TAJEMNICY INFORMACJI NA TWÓJ TEMAT

Masz prawo do ochrony danych i utrzymania w tajemnicy informacji na Twój temat uzyskanych przez osoby wykonujące zawód medyczny (np. lekarzy) w związku z udzielaniem Ci świadczeń zdrowotnych. Tajemnica lekarska obejmuje wszelkie informacje dotyczące stanu zdrowia, rozpoznania i przebiegu leczenia, jak również życia prywatnego, rodzinnego i zawodowego.

Informacje te muszą być traktowane jako poufne i nie mogą być ujawniane osobom nieupoważnionym również po Twojej śmierci. Osoby wykonujące zawód medyczny są zobowiązane do ujawnienia informacji, gdy tajemnica lekarska może powodować niebezpieczeństwo dla zdrowia i życia Twojego i innych osób.

MASZ PRAWO DO WYRAŻANIA ZGODY NA UDZIELANIE ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH

Po otrzymaniu od lekarza wyczerpującej i zrozumiałej informacji o Twoim stanie zdrowia, jeśli ukończyłeś 16 lat, masz prawo wyrazić zgodę na przeprowadzenie badania. Pamiętaj, zawsze możesz się nie zgodzić na dane świadczenie zdrowotne lub zażądać zaprzestania jego udzielania. Wyrażasz oddzielną zgodę na pobyt w szpitalu oraz na wszystkie inne badania i świadczenia medyczne. Zgoda może być ustna, pisemna albo wyrażona poprzez takie zachowanie, które nie budzi wątpliwości co do podjętej decyzji. **Pisemna zgoda jest wymagana w przypadku zabiegu operacyjnego albo zastosowania metody leczenia lub diagnostyki stwarzających podwyższone ryzyko mające wpływ na stan Twojego zdrowia lub na Twoje życie.**

Jeśli masz 16 – 18 lat i nie zgadzasz się na udzielenie Ci świadczenia zdrowotnego, a Twój przedstawiciel ustawowy (np. rodzic) ma odmienne zdanie, decyzję podejmuje sąd opiekuńczy.

MASZ PRAWO DO DOSTĘPU DO DOKUMENTACJI MEDYCZNEJ DOTYCZĄCEJ TWOJEGO STANU ZDROWIA ORAZ UDZIELONYCH ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH

Podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych (np. szpital, poradnia, prywatna placówka) ma obowiązek udostępnić Twoją dokumentację medyczną Tobie, Twojemu przedstawicielowi

ustawowemu lub osobie upoważnionej przez Ciebie. Po Twojej śmierci prawo wglądu w dokumentację medyczną ma osoba, którą upoważniłeś za życia.

Upoważnienie powinno zawierać:

- miejscowość i datę,
- Twoje dane (imię i nazwisko, adres zamieszkania, numer PESEL),
- dane osoby upoważnionej (imię i nazwisko, adres zamieszkania, nr dowodu tożsamości),
- Twój wyraźny podpis.

Dokumentacja medyczna może być udostępniona do wglądu (bezpłatnie, w siedzibie podmiotu, w którym się leczysz lub leczyłeś), poprzez sporządzenie jej wyciągów, kopii lub odpisów (za opłatą) lub poprzez wydanie oryginału za pokwitowaniem odbioru (z zastrzeżeniem zwrotu po wykorzystaniu). Lekarz ma obowiązek wyjaśnić Ci treść dokumentacji medycznej zrozumiały i wyczerpujący w sposób.

Po zakończonym leczeniu szpitalnym powinieneś otrzymać kartę informacyjną dotyczącą rozpoznania choroby, wyników badań, zastosowanego leczenia, terminów wykonanych zabiegów, dalszych wskazań, czasu zwolnienia od pracy, adnotacji o zapisanych lekach oraz terminach planowanych konsultacji.

Podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych przechowuje dokumentację medyczną przez **20 lat**, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym dokonano ostatniego wpisu.

Wyjątki od tego okresu określa ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.

MASZ PRAWO DO POSZANOWANIA TWOJEGO ŻYCIA

PRYWATNEGO I RODZINNEGO

W trakcie pobytu w szpitalu, masz prawo do kontaktu osobistego, telefonicznego lub korespondencyjnego z innymi osobami. Przysługuje Ci również prawo do odmowy takiego kontaktu. Płacówka nie może w żaden sposób utrudniać Ci kontaktu, natomiast powinna określić czas i miejsce spotkań oraz możliwość kontaktu telefonicznego czy listowego.

Masz prawo do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej ze strony osób przez Ciebie wskazanych. Dodatkowa opieka pielęgnacyjna polega również na sprawowaniu opieki nad pacjentką w okresie ciąży, porodu i połogu. Jeśli skorzystasz z tego prawa, personel medyczny nie może wyręczać się rodziną czy bliskimi osobami w opiece nad chorym, nadal ma obowiązek nadzoru nad prawidłową opieką nad Tobą i troski o nią. Warto wcześniej ustalić, jaką opiekę pielęgnacyjną będzie wykonywała osoba przez Ciebie wskazana, a jaką personel medyczny.

Pamiętaj, że to Ty ponosisz ewentualne koszty wynikające z korzystania z prawa do kontaktu osobistego, telefonicznego lub korespondencyjnego oraz do dodatkowej opieki. Informacja o wysokości opłat oraz sposobie jej ustalania jest jawna i musi być

udostępniona w podmiocie, w którym się leczysz. Korzystanie z prawa pacjenta do kontaktu osobistego, telefonicznego lub korespondencyjnego może być ograniczone ze względu na możliwości organizacyjne podmiotu.

MASZ PRAWO DO OPIEKI DUSZPASTERSKIEJ

Jeśli Twój stan zdrowia się pogarsza lub Twoje życie jest zagrożone, stacjonarny podmiot leczniczy szpital, ma obowiązek umożliwić Ci kontakt z duchownym Twojego wyznania. Koszty związane z realizacją tego prawa ponosi podmiot leczniczy.

MASZ PRAWO DO ZGŁOSZENIA SPRZECIWU WOBEC OPINII ALBO ORZECZENIA LEKARZA

Masz prawo (lub w Twoim imieniu Twój przedstawiciel ustawowy) wnieść sprzeciw wobec opinii albo orzeczenia, które wydaje lekarz o Twoim stanie zdrowia, jeśli opinia albo orzeczenie ma wpływ na Twoje prawa lub obowiązki wynikające z przepisów prawa. Sprzeciw wymaga uzasadnienia, w tym wskazania odpowiedniego przepisu, z którego wynikają prawa lub obowiązki. Sprzeciw wnosi się do Komisji Lekarskiej działającej przy Rzeczniku Praw Pacjenta, za pośrednictwem Rzecznika Praw Pacjenta, w terminie 30 dni od wydania opinii albo orzeczenia.

[Czytaj więcej na ten temat wniesienia sprzeciwu wobec opinii albo orzeczenia, które wydaje lekarz w serwisie Rzecznika Praw Pacjenta.](#)

Sprzeciwu wobec opinii albo orzeczenia lekarza nie można wnieść w przypadku, gdy postępowania odwoławcze od wydanych opinii i orzeczeń regulują odrębne przepisy (np. odwołanie od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS).

Komisja Lekarska na podstawie dokumentacji medycznej oraz, w miarę potrzeby, po zbadaniu pacjenta, wydaje orzeczenie niezwłocznie, nie później niż w terminie 30 dni od wniesienia sprzeciwu. Od rozstrzygnięcia Komisji Lekarskiej nie przysługuje odwołanie.